

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2018-1-51 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 18-40/637-308
Karar Tarihi : 25.10.2018

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Adem BİRCAN, Mehmet AYAN,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Şükran KODALAK

B. RAPORTÖRLER : Zeynep ŞENGÖREN, Abdullah ATEŞ, Hande GÖÇMEN,
Kübra Dilara TANRIVER

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: - Celanese Corporation
Temsilcileri: Av. Gönenç GÜRKAYNAK,
Av. Onur ÖZGÜMÜŞ, İsmail ÖZGÜN
Çitlenbik Sok. No: 12 Yıldız Mah. Beşiktaş/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU: Celanese Sales Germany GmbH ile Ravago Distribution SA arasında akdedilen dağıtım anlaşması ile Celanese Sales Germany GmbH'in Ravago Distribution SA'yı Türkiye'de belirli ürünlerin satışı için münhasır olmayan bağımsız dağıtıcısı olarak ataması işlemine muafiyet tanınması talebi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 08.08.2018 tarih ve 5612 sayılı giren bildirim üzerine düzenlenen 22.10.2018 tarih ve 2018-1-51/MM sayılı Muafiyet Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; Celanese Sales Germany GmbH (CELANESE ALMANYA) ile Ravago Distribution SA arasında akdedilen Münhasır Olmayan Dağıtım Sözleşmesi'nin ve eklerinin (Sözleşme), Celanese Corporation'ın (CELANESE) Türkiye'de 2017 yılında polioksümetilen/poliasetal (POM) tedariki pazarındaki payının %40 eşğini aşması nedeniyle 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) uyarınca grup muafiyeti kapsamında değerlendirilemeyeceği, bununla birlikte 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 5. maddesinde sayılan şartların tamamının karşılandığı, dolayısıyla bildirim konusu Sözleşme'ye bireysel muafiyet verilebileceği ifade edilmiştir.

G. İNCELEME ve DEĞERLENDİRME

G.1. İlgili Teşebbüsler

G.1.1. Celanese Corporation (CELANESE)

- (4) CELANESE Amerika Birleşik Devletleri (ABD) merkezli, küresel bir teknoloji ve özel nitelikli malzeme şirketi olup, büyük endüstrilere yönelik olarak ara ürün kimyasalları olan asetil ürünlerin ve çeşitli değeri yüksek uygulamalarda kullanılan yüksek performans mühendislik polimerlerin üreticisidir.
- (5) CELANESE, hisseleri New York Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem gören halka açık bir şirkettir. 2 Şubat 2018 itibarıyla CELANESE'in kayıtlı 26 hissedarı bulunmaktadır. Hissedarlarının hiçbiri CELANESE'in hisselerinin %10'undan fazlasını elinde bulundurmamaktadır. İlaveten, hissedarların hiçbiri, CELANESE üzerinde kontrol sahibi değildir.

- (6) CELANESE'in, POM'a ilaveten, Türkiye'de hammadde satışları bulunmakta ve bu satışlar polibütillen tereftalat (PJ57), termoplastik elastomerler/kopolyester elastomerler (TPE/CPOE), polietilen tereftalat (PET), polifenilen sülfid (PPS), sıvı kristal polimerler (TCP), uzun elyaf takviyeli termoplastikler (LFRT) ve polisikloheksen dimetilamin tereftalat (polycyclohexylene dimethylene terephthalate, UPCT) gibi mühendislik plastiklerini içermektedir. CELANESE'in aynı zamanda asetil iş kolu kapsamında da Türkiye'de faaliyetleri bulunmaktadır. CELANESE ALMANYA, CELANESE'in Almanya'da kurulu iştirakidir.

G.1.2. Ravago Distribution SA (RAVAGO)

- (7) Teşebbüs, Ravago Grubu'nun geri dönüşüm ve bileşik (compound) ürünleri ile üçüncü tarafların markalı plastik ve kauçuk hammaddelerinin dağıtımını yapmaktadır.
- (8) Roussis Ailesi tarafından kontrol edilen RAVAGO'nun tamamına sahip olduğu Türkiye'deki tek iştiraki olan Resinex-BMY Plastik Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş. (RESINEX) aynı zamanda POM dağıtım pazarında da faaliyet göstermektedir. Ravago Grubu'na dahil Enpaş Endüstriyel Hammaddeler Sanayi ve Pazarlama A.Ş. (ENPAŞ) ve Ultra Plastik Boya ve Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin (ULTRA) de Türkiye POM dağıtım pazarında faaliyeti bulunmaktadır.

G.2. İlgili Pazar

G.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (9) CELANESE ALMANYA ve RAVAGO arasında imzalanan anlaşmanın esasını, CELANESE ürünlerinin (PBT, TPE/CPOE, PET, PPS, LCP, LFRT, PCT, POM) yeniden satışına yönelik RAVAGO'nun münhasır olmayan bağımsız dağıtıcı olarak atanması hususu oluşturmaktadır. Ancak yapılan incelemede, CELANESE'in POM tedariki pazarındaki payının %40 eşliğinin üzerinde olduğu anlaşıldığından, değerlendirmede özellikle bu pazar dikkate alınmıştır.
- (10) POM, düşük sürtünme katsayılı, aşınmaya oldukça dirençli, yüksek modüllü, çözücülere ve otomotiv yağlarına karşı dirençli, oldukça kristalli bir yapıya sahip, yüksek performanslı mühendislik polimeridir. POM ürünleri çok amaçlı olup, birçok endüstride çeşitli uygulamalarda kullanılmaktadır. POM, enjeksiyonlu kalıplama, kalıptan basma (extrusion), basınçla kalıplama, dönüşlü kalıplama (rotasyonel casting) ya da hava basınçlı kalıplama yöntemleri ile işlenebilmektedir. POM ürünlerinin işlenmesinde kullanılan kalıplar, POM'un özelliklerine uygun şekilde özel tasarlanmakta ve bu kalıpların değiştirilmesi, POM yerine kullanılacak polimerlerin özelliklerine göre yeniden tasarlanacak endüstriyel kalıpların üretilmesini gerektirmektedir. Bu nedenle, POM'dan başka bir yüksek performanslı mühendislik polimerine geçiş yapmak görece maliyetli olacaktır. Bu bilgiler çerçevesinde ilgili ürün pazarı "POM tedariki" olarak belirlenmiştir¹.

G.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (11) Bildirime konu Sözleşme'nin POM ürünlerinin Türkiye'deki dağıtımına ilişkin olması ve geçmiş Kurul kararları dikkate alınarak, ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

G.3. Değerlendirme

- (12) Sözleşme'nin konusu, CELANESE ALMANYA'nın, RAVAGO'yu Türkiye dahil olmak üzere birçok ülkede belirli ürünlerin satışı için münhasır olmayan bağımsız dağıtıcı

¹ 20.05.2004 tarihli ve 04-36/409-102 sayılı Kurul kararında, ilgili ürün pazarlarından biri POM olarak, 03.04.2003 tarihli ve 03-22/243-104 sayılı Kurul kararında ise "poliasetal (POM) reçine" olarak tanımlanmıştır.

olarak atamasına ilişkindir. Sözleşme ile belirli müşteriler, CELANESE'in aktif satışlarına ayrılacak olup, RAVAGO belirlenen müşterilere pasif satış yapmakta özgür olmaya devam edecektir. Ayrıca taraflar arasında akdedilen Ek Sözleşme ile dağıtım sisteminin Türkiye bakımından esaslarına ilişkin hükümler de getirilmektedir.

- (13) Sözleşme'nin 1. maddesinde CELANESE'in, distribütörü (RAVAGO), Sözleşme konusu ürünlerin satışı konusunda münhasır olmayan bağımsız distribütör olarak görevlendirdiği belirtilmektedir. Aynı maddede, RAVAGO'nun, ürünleri Sözleşme şartlarına ve koşullarına uygun olarak CELANESE'den satın alacağı ve kendi nam ve hesabına satacağı, ayrıca tamamen sahip olduğu European Resinex iştiraklerini, Sözleşme kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmek üzere alt distribütörler olarak kullanma yetkisine sahip olacağı düzenlenmektedir. Bu kapsamda Türkiye'deki dağıtım faaliyetleri bakımından RESINEX yetkili olarak atanmıştır.
- (14) Sözleşme'nin "Ürünler ve Müşteriler" başlıklı 2. bölümünde Sözleşme kapsamında dağıtım yapılacak ürünlerin Sözleşme'nin 1 numaralı ekinde düzenlendiği ve bununla sınırlı olduğu belirtilmiştir. Söz konusu ekte sayılan marka ve kimyasallar aşağıdaki tabloda sıralanmıştır.

Tablo-1: Dağıtım Yapılacak Marka ve Kimyasallar

Marka Adı	Kimyasal Adı
Hostaform	POM
Amcel	POM
Celancx	PBT
Vandar	PBT
Riteflex	TPE/CPOE
Impet	PET
Fortron	PPS
Vectra	LCP
Zenite	LCP
Celstran	LFRT
Compel	LFRT
Thermx	PCT

- (15) Sözleşme'nin 2. maddesinde, ürün değişiklikleri, ambalajlama ve etiketlemeye ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.
- (16) Sözleşme'nin 3. maddesinde, ürünlerin dağıtımının yapılacağı bölgeler belirlenirken, bazı müşterilerin CELANESE'e ayrılması da düzenlenmiştir. İlgili madde hükmü şu şekildedir:

"3.1 Sözleşme'de, "Bölge", Sözleşmenin Ek 2'i kapsamında belirtilen ülkeleri ifade edecek ve bunlarla sınırlı olacaktır.

3.2 Belirsizliğin önlenmesi adına, Distribütörün, aşağıda belirtilen bölgelerde etkin Ürün satışı gerçekleştirmesine izin verilmeyecektir:

(i) Celanese'ye ayrılan bölgeler veya

(ii) Celanese tarafından münhasıran diğer distribütör veya yeniden satıcılara tahsis edilen bölgeler,

söz konusu bölgeler, işbu Sözleşmenin Ek3'ü kapsamında sıralanacaktır; Celanese söz konusu eki zaman zaman Distribütörün katılımıyla güncelleyebilecektir."

- (17) Sözleşme'nin 3 numaralı eki ile CELANESE ya da CELANESE tarafından münhasıran diğer dağıtıcılara ayrılan bölgeler İspanya ve İsviçre olarak belirlenmiştir. Söz konusu bölgelere RAVAGO aktif satış gerçekleştiremeyecektir. Türkiye aktif satışın yasaklandığı bölgeler arasında yer almamakla birlikte, Ek Sözleşme'nin 2.a maddesi ile

Türkiye’de belli müşteriler CELANESE’in aktif satışları için ayrılmış durumdadır. Madde hükmü şu şekildedir:

“Dağıtımıcı, Celanese’e ayrılmış müşterilerin hiçbirine Ürünlerin aktif satışını yapamayacaktır. Söz konusu müşteriler konusunda distribütör ile anlaşmaya varılmıştır ve söz konusu müşteriler işbu Ek Sözleşme’nin Ek 1 kapsamında sıralanacaktır. Celanese ve Ravago, işbu Ek 1i zaman zaman karşılıklı mutabakatla güncelleyebileceklerdir.”

(18) Ek-1 ile 97 adet müşterinin özel müşteri olarak listelendiği ve RAVAGO’nun bu müşterilere aktif satış yapamayacağı öngörülmüştür.

(19) Sözleşme’nin 4. maddesinde RAVAGO’nun münhasır bir dağıtıcı olmadığı şu şekilde ifade edilmiştir:

“Distribütör, işbu Sözleşme kapsamında bağımsız distribütör olarak görevlendirilmesinin münhasır olmadığını beyan ve kabul etmektedir. Dolayısıyla, Celanese, hiçbir şekilde, Ürünlerin Bölgede satışını, doğrudan veya dolaylı olarak, diğer distribütörlerin, temsilcilerin veya alternatif dağıtım, pazarlama, tanıtım veya satış kanallarının kullanılması yoluyla gerçekleştirme konusunda sınırlandırılmış olmayacaktır. Distribütör, işbu Sözleşme kapsamındaki distribütörlük haklarının münhasır olmamasının, Celanese’nin, Bölge içerisinde fiilen söz konusu doğrudan veya dolaylı satışları fiilen gerçekleştirip gerçekleştirmediğine bakılmaksızın devam ettirileceğini beyan ve kabul etmektedir.”

(20) Sözleşme süresi boyunca tarafların her yılın Haziran ayı sonu itibarıyla gelecek yılın ürünlerinin bölgede pazarlanmasına ilişkin bir yıllık satış planı çerçevesinde üzerinde anlaşmaya varacakları satış hedefleri, bağlayıcı taahhütler ve dönemsel tahminlerin bulunduğu *“Sipariş, Tahminler ve Fiyatlar”* bölümünde RAVAGO’nun fiyatlamasına ilişkin esaslar şu şekilde ifade edilmiştir.

“9.4. Ürünlere ilişkin olarak distribütör tarafından ödenecek fiyatlar konusunda düzenli aralıklarla anlaşmaya varılacaktır.

9.5. Belirsizliğin önlenmesi adına, işbu Sözleşme kapsamındaki hiçbir husus, Distribütörün Ürünleri Bölgede kendi hesabına ve adına olmak üzere, tercih edilir ve makul görebileceği fiyatlar ve koşullarla satmasını engellemeyecektir.”

(21) Aynı maddede, her yılın Haziran ayı sonu itibarıyla, tarafların, pazarlama konusundaki gelişmeleri ve performansı görüşecekleri ve karşılıklı olarak, takip eden yıllarda, ürünlerin bölgede pazarlanmasına ilişkin bir yıllık satış planı (Satış Planı) konusunda anlaşmaya varacakları; Satış Planı’nın, ürünlerin bölgede satışı, pazarlanması ve tanıtılmasına ilişkin belirli önerilerle birlikte, genel satış hedeflerini düzenleyeceği ancak Satış Planı’nın, belirli miktardaki ürünlerin satılmasına ve satın alınmasına ilişkin bir bağlayıcı taahhüt içermeyeceği belirtilmiştir.

(22) 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren, önceden belirlenmiş 5 yıllık süreyle (Başlangıç Dönemi) yürürlükte kalacak olan ve taraflarca feshedilmediği takdirde süresi sınırsız uzayan Sözleşme’de, tarafların fesih hakları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir;

“...Her bir taraf sözleşmeyi, ilgili takvim yılının sonundan altı ay öncesinde bildirimde bulunmak ancak Başlangıç Döneminin sonundan önce olmamak suretiyle nedensiz olarak feshedebilecektir. Taraflar, söz konusu altı aylık sürenin makul olduğunu ve Distribütöre, özellikle, mevcut olması durumunda, Sözleşmenin yerine getirilmesiyle ilgili olarak maruz kalınan masrafların amortize edilmesi konusunda yeterli zaman verildiğini açıkça beyan ve kabul etmektedirler...”

- (23) Sözleşme, yukarıda yer verildiği üzere RAVAGO için belirli müşterilere aktif satışların sınırlandırılması ve bu müşterilere tedarikin CELANESE tarafından sağlanması gibi düzenlemeler içermektedir. Anılan Sözleşme'nin, söz konusu sınırlamaları içermesi nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu anlaşılmıştır. Bu çerçevede aşağıda öncelikle Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Tebliğ ile sağlanan grup muafiyetinden yararlanıp yararlanmadığı incelenmiştir.

G.3.1. Grup Muafiyeti Değerlendirmesi

- (24) 2002/2 sayılı Tebliğ'in "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde dikey anlaşmalar "*Üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar*" şeklinde tanımlanmaktadır. Mevcut bildirimde muafiyet verilmesi talep edilen Sözleşme, CELANESE'in RAVAGO'yu belirli ürünlerin satışı için münhasır olmayan bağımsız dağıtıcı olarak atmasına ilişkindir. Dolayısıyla, bildirim konusu Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Tebliğ'in kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.
- (25) 2002/2 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin 2. fıkrası uyarınca dikey anlaşmalar, sağlayıcının anlaşma konusu mal veya hizmetleri sağladığı ilgili pazardaki pazar payının %40'ı aşmaması koşuluyla Kanun'un 4. maddesinden muaf tutulabilmektedir. Bildirime konu Sözleşme ile getirilen rekabet kısıtı CELANESE'in Türkiye'de kendisine tahsis ettiği müşterilere RAVAGO'nun aktif satış yapmasının engellenmesidir. 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi uyarınca alıcının müşterilerince yapılacak satışları kapsamaması kaydıyla, sağlayıcı tarafından kendisine veya bir alıcıya tahsis edilmiş münhasır bir bölgeye ya da münhasır müşteri grubuna yapılacak aktif satışların kısıtlanması, sağlayıcı tarafından getirilebilecek kısıtlamalar arasındadır. Ancak bu kısıtlamanın 2002/2 sayılı Tebliğ ile sağlanan muafiyetten yararlanabilmesi için yukarıda da belirtildiği üzere sağlayıcının pazar payının %40'ın altında olması gerekmektedir.
- (26) CELANESE'in bazı ürünlerine ilişkin Türkiye'de 2017 yılında elde ettiği pazar paylarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo-2: CELANESE'in 2017 yılı Pazar Payları (LFRT, PBT, LCP, PCT, PPS ürünleri)

Ürün	Satış miktarı (kg)	Toplam pazar hacmi (kg)	Pazar payı (%)
LFRT	(.....)	1.500.000	(.....)
PBT	(.....)	6.500.000	(.....)
LCP	(.....)		
PCT	(.....)		
PPS	(.....)	463.860	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

- (27) Bildirim Formundaki bilgilere göre CELANESE, (.....). Öte yandan Bildirim Formunda CELANESE'in POM pazarındaki tahmini pazar payının 2017 yılı için %40'ın üzerinde olduğu ifade edilmektedir.

Tablo-3: CELANESE'in Türkiye POM Tedariki Pazarındaki Payı (2015-2017)

	2015	2016	2017
Satış Hacmi (ton)	(.....)	(.....)	(.....)
Pazar Payı (%)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

- (28) Bu çerçevede CELANESE'in Türkiye'de 2017 yılında POM tedariki pazarında elde ettiği pazar payının %40 eşliğini aşması nedeniyle söz konusu Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Tebliğ ile sağlanan grup muafiyetinden yararlanamayacağı kanaatine varılmıştır.

G.4.2. Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

(29) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olan anlaşma, uyumlu eylem ve kararlar, aynı Kanun'un 5. maddesindeki koşulların tamamının varlığı halinde 4. maddenin uygulanmasından muaf tutulabilmektedir. 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde muafiyetin koşulları şu şekilde sayılmıştır:

- (a) Malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,
- (b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,
- (c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
- (d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan daha fazla sınırlanmaması.

a) Malların Üretim veya Dağıtım ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

- (30) Bireysel muafiyet değerlendirmesinde aranan ilk olumlu koşulun sağlanıp sağlanmadığının tespiti ve hangi hallerin ekonomik yarar sağladığı somut olayın özelliklerine göre değerlendirilmektedir. Genel olarak, üretim ve dağıtım maliyetlerinin düşürülmesi, kalitenin artırılması, malın arzında devamlılığın sağlanması, yeni piyasalara girişin kolaylaştırılması ve yeni ürünlerin ya da üretim tekniklerinin bulunması hallerinde bu koşulun sağlandığı kabul edilmektedir.
- (31) CELANESE ALMANYA ve RAVAGO arasında imzalanan anlaşmanın esasını, CELANESE ürünlerinin (PBT, TPE/CPOE, PET, PPS, LCP, LFRT, PCT, POM) yeniden satışına yönelik RAVAGO'nun münhasır olmayan bağımsız dağıtıcı olarak atanması hususu oluşturduğundan, muafiyet değerlendirilmesinde CELANESE'in dağıtım sistemi ve ürünlerin tedarikine ilişkin iyileşme ve ekonomik gelişmelerin sağlanıp sağlanmadığı incelenecektir.
- (32) Bildirime konu anlaşma ile CELANESE RAVAGO'yu belirli ürünlerin satışı için münhasır olmayan bağımsız dağıtıcı olarak atamaktadır. Sözleşme çerçevesinde belirli müşterilerin (ayrılmış müşteriler) CELANESE'in aktif satış faaliyetlerine ayrılacağı, RAVAGO'nun bu müşterilere pasif satış yapmakta özgür kalacağı anlaşılmaktadır. Bildirim formunda ayrılmış müşterilerin oldukça talepkâr olduğu ifade edilmektedir. CELANESE'in söz konusu müşterilere odaklanacak olması, RAVAGO'nun ise kaynaklarını diğer müşterilerin ihtiyaçlarına yöneltmesi sonucunda dağıtımda etkinliğin ve ürün tedarikinde devamlılığın sağlanacağı değerlendirilmektedir.
- (33) Öte yandan Bildirim Formunda CELANESE'in ayrılmış müşterilerin ihtiyaçlarına odaklanma imkanı bulabileceği ifade edilmektedir. Böylelikle CELANESE doğrudan tedarikte bulunduğu ayrılmış müşterilere yönelik olarak söz konusu müşterilerin özel beklenti ve ihtiyaçları çerçevesinde teknik gelişime ve ürün geliştirme imkanına sahip olacaktır.
- (34) Bu çerçevede söz konusu anlaşmanın öngördüğü dağıtım sistemi ile tedarikin devamlılığına, dağıtımın etkinliğine, tarafların faaliyetlerinde rasyonel hareket etmelerine ve ürünlerin müşteri odaklı olarak gelişimine fayda sağlanacağı, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki koşulun karşılandığı kanaatine ulaşılmıştır.

b) Tüketicinin Yarar Sağlaması

- (35) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde rekabeti sınırlayıcı etkileri olan bir anlaşmanın muafiyet alabilmesi için Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde koşul olarak getirilen mal ve hizmet sunumunda gelişme, iyileşme veya ekonomik ve teknik gelişmelerden tüketicinin de faydalanması gerekmektedir. Tüketicinin sağladığı faydanın ölçülmesi ve değerlendirilmesinde, fiyatlarda yaşanan düşüş, satış sonrası hizmetlerde artan etkinlik, ürün çeşitliliği, tüketicinin ürüne daha kolay ulaşımı, mal arzında devamlılık gibi unsurlar dikkate alınmaktadır.
- (36) Sözleşme ile CELANESE ürünlerinin dağıtım ve tedarikinde gelişme ve iyileşme sağlanacaktır. Böylelikle hem ayrılmış hem de ayrılmamış müşterilerin taleplerinin etkin bir biçimde karşılanabileceği değerlendirilmektedir. Dolayısıyla, ara ürün olarak değerlendirilmesi mümkün olan Sözleşme konusu kimyasalları, üretimleri için kullanan müşteriler bakımından girdi devamlılığının sağlanması üretimin de sorunsuz bir biçimde devam etmesine yardımcı olabilecektir. Böylelikle, tüketicilerin de nihai ürünlere sürekli bir biçimde erişimi sağlanabilecektir.
- (37) Ayrıca CELANESE yukarıda da belirtildiği üzere ayrılmış müşterilerin farklı beklenti ve ihtiyaçları doğrultusunda ürünlerini geliştirebilecektir. Sonuçta ayrılmış ve ayrılmamış müşteriler kendi ürünlerinin de kalitesini yükseltecek; dolayısıyla CELANESE ürünlerinin gelişiminden faydalanabileceklerdir. Bu çerçevede tüketicilerin de CELANESE ürünleri ile üretilmiş olan daha yüksek kaliteye sahip ürünlerden faydalanacağı söylenebilecektir.
- (38) Öte yandan RAVAGO, yeniden satış koşullarını belirlemede özgür olması dolayısıyla kendi müşterilerine ödeme için kullanılacak para birimi, ödeme tarihi çeşitliliği gibi farklı imkanlar getirebilecektir. Bununla birlikte aktif satışlar açısından ayrılmış müşterilere ürünlerin CELANESE tarafından doğrudan iletileceği, dolayısıyla nakliye maliyetlerinin de azalacağı, söz konusu maliyet avantajının da tüketicilere fayda sağlayacağı anlaşılmıştır.
- (39) Bu çerçevede, Sözleşme'nin Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendindeki koşulu yerine getirdiği kanaatine varılmıştır.

c) İlgili Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması

- (40) Muafiyet kararı verilmesinde aranan bu ilk olumsuz şarta göre, muafiyete konu anlaşma ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmasına neden olmamalı, bir başka deyişle sağlanan ekonomik gelişme veya fayda ile tüketicinin bundan yarar sağlaması rekabetin ortadan kaldırılması sonucunda elde ediliyor olmamalıdır. İlgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkıp kalkmadığı değerlendirilirken dikkate alınması gereken başlıca hususlar pazarda halihazırda giriş engellerinin olup olmadığı, hâkim durumda olan bir teşebbüsün bulunup bulunmadığı, dikey anlaşmalar aracılığıyla giriş engeli yaratılıp yaratılmadığı, pazarın yapısı, tüketici tercihlerinin ne ölçüde kısıtlandığı olarak sıralanabilir.
- (41) Tablo-3'te de yer verildiği üzere CELANESE'in POM pazarındaki pazar payı 2017 yılı için %40'ın üzerindedir. Diğer yandan CELANESE aynı ürün için 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %(. ....) ve %(. ....) pazar payları elde etmiştir. Söz konusu verilere göre piyasadaki bir oyuncunun pazar payının yıldan yıla önemli ölçüde değişebileceği anlaşılmaktadır. CELANESE'in Türkiye POM tedariki pazarında yer alan en büyük beş rakibine ilişkin pazar payı verileri aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo-4: CELANESE'in Başlıca Rakiplerinin POM Pazarı 2017 Yılı Payları

Rakipler	Pazar Payı (%)
Kolon Plastics Inc.	(.....)
Mitsubishi Chemical Corporation	(.....)
DuPont	(.....)
Korca Engineering Plastics Co., Ltd (KEP) ²	(.....)
Basf Corporation	(.....)
Kaynak: Bildirim Formu	

- (42) Tablo-4'den anlaşıldığı üzere pazarda faal olan birden fazla önemli rakip bulunmaktadır. Dolayısıyla, CELANESE'in belirli müşterilere münhasıran satış yapacak olmasının pazardaki rekabetin önemli bir bölümünde sınırlamaya yol açmayacağı, pazarda faaliyette bulunan RAVAGO ve diğer dağıtım şirketlerinin tedarik gerçekleştirebileceği alternatif oyuncuların mevcut olduğu değerlendirilmektedir.
- (43) Pazardaki rekabetin esasen küresel oyuncular arasında ve küresel seviyede gerçekleştiği anlaşılmaktadır. POM tedariki pazarına girişi etkileyecek kota veya benzeri yasal engeller de bulunmamaktadır. Nitekim son üç yılda pazara CELANESE'in bir ortak girişimi olan Polyplastics Co., Ltd ve Suudi Arabistan merkezli Sabcic Basic Industries Corporation'ın girdiği taraflarca belirtilmiştir.
- (44) RESINEX'in POM dağıtımı pazarındaki pazar payı ise 2017 yılında yaklaşık %(.....). RAVAGO Group'a dahil olan ENPAŞ ve ULTRA'da Türkiye'de POM dağıtımı pazarında faaliyet göstermektedir. Bu şirketlerin pazardaki payının ise %(.....) olduğu belirtilmiştir. Öte yandan RESINEX'in CELANESE'in POM ürünlerinin dağıtımından elde ettiği pazar payının ise 2017 yılında %(.....) olarak tahmin edildiği ifade edilmiştir. POM dağıtımı pazarında RESINEX'in en büyük rakiplerine ise aşağıda yer verilmiştir.

Tablo-5: RESINEX'in Başlıca Rakiplerinin POM Pazarı 2017 Yılı Payları

Rakipler	Pazar Payı (%)
Hayim Pinhas A.Ş.	(.....)
Biesterfeld AG	(.....)
Astan Plastik	(.....)
OMYA AG	(.....)
ULTRA	(.....)
E Polimer Plastik Boya Kimya San. ve Tic. A.Ş.	(.....)
Kaynak: Bildirim Formu	

- (45) Söz konusu pazar yapısına ilaveten, Sözleşme ile RAVAGO'nun münhasır bir dağıtıcı olarak atanmadığı da dikkate alındığında, CELANESE ürünlerinin RESINEX tarafından dağıtılmasının rekabetçi endişe ortaya çıkarmayacağı değerlendirilmektedir.
- (46) Açıklamalar çerçevesinde bildirim konu sözleşmenin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendindeki koşulu sağladığı sonucuna varılmıştır.

d) Rekabetin (a) ve (b) Bentlerindeki Amaçların Elde Edilmesi İçin Zorunlu Olandan Fazla Sınırlanmaması

- (47) Bir anlaşmanın bireysel muafiyet alabilmesi için gerekli son koşul, ilk iki olumlu koşuldaki yararların elde edilmesi için daha az rekabeti sınırlayıcı bir alternatifin söz konusu olmamasıdır. Bu koşul atındaki değerlendirmelerde genel olarak ve sözleşmenin

² KEP, CELANESE'in Türkiye'de POM tedariki pazarında faaliyet gösteren ortak girişimlerinden biridir. Taraflar CELANESE'in pazarda KEP ile rekabet halinde olduğunu belirtmişlerdir.

rekabeti kısıtlayıcı hükümlerinin elde edilecek faydaların sağlanması için zorunlu olup olmadığı ve sözleşmenin süresi dikkate alınmaktadır.

- (48) Anılan Sözleşme bir rekabet etmeme yükümlülüğü ya da seçici dağıtım sistemi içermemekte, CELANESE'e ayrılan müşterilere aktif satış yapmama sınırlaması içermektedir. Ancak, RAVAGO bu ayrılmış müşterilere pasif satış yapabilecektir. Dolayısıyla hem ayrılmış hem de ayrılmamış olan müşteriler CELANESE ürünlerini doğrudan CELANESE'den veya RAVAGO'dan alabileceklerdir. Ayrıca, Sözleşme ile herhangi bir rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmemesi nedeni ile söz konusu dağıtım sisteminin markalar arası rekabete olumsuz bir etkisinin olmayacağı da anlaşılmıştır.
- (49) Bu çerçevede Sözleşme'nin, rekabeti gerektiğinden fazla kısıtlamadığı, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendindeki koşulu da sağladığı kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (50) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
- Celanese Sales Germany GmbH ile Ravago Distribution SA arasında akdedilen Münhasır Olmayan Dağıtım Sözleşmesi'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğuna,
  - Söz konusu Sözleşme'nin, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 2. maddesinin ikinci fıkrasındaki pazar payı eşiğinin aşılmış olması nedeniyle, aynı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanamadığına,
  - Bununla birlikte Sözleşme'ye, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan şartların tamamını sağlaması nedeniyle, bireysel muafiyet tanınmasına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.